

# Roela – üks 765 aasta eest kirja panduist

Kui Põhja-Eesti alad XIII sajandi algul Taani kätte läksid, hakkas taanlasi huvitama, palju neil aladel inimesi elab. Elanikkond tuli allutada ka usu kaudu ja algas paganlike elanike ristimine.

## Ilme Post

toimetus@virumaateataja.ee

Muinaskihelkonnad käidi läbi, märgiti üles külade nimed ja talude suurus adramaades. Adramaa on põld, mille jõuab harida üks maamees, kui tal on rakend ja hobune. Põhja-Eestis vastab sellele 8-12 ha.

Munkade retkedel kogutud andmed koondati pärgamendilehtedele ja nii sündis 1241. aastal koguteos Liber Census Daniæ – Taani Hindamisraamat. Selles leiab esmamainimist ligi 400 Põhja-Eesti küla. Ja kõigil neil küladel oli tänavu põhjust pidutseda, sest ette löi number 765.

Roelas pandi pidu püsti juba suvel, kui lauluväljakul koos ümberkaudsete küladega peeti

rahvapidu. Külaliikumise toel jätkus tegevust suvi läbi.

Juubelipidu tipnes 11. oktoobril ajalookonverentsiga Roela F. von Wrangelli nimelises põhikoolis.

## Sisukas ajalookonverents

Huvitava lähenemisenurga alt sukeldus ajaloosügavikku Odette Kirss. Ettekannet ilmetasid vanad fotod siinsetest inimestest ja ajalooväertusega sündmustest, ikka piki Kunda jõge rännates.

Siin saadi kuulda kaks korda aastas peetud Kulina laadast, sellest, et Küti mõisa karjataludes oli elektrivalgus varem kui Rakvere linnas, et suviti Aravusel elanud kindrali pere koera peied peetud Rakveres uhkete kõnede saatel.

Ise aga proua Kirss imestas - kust küll leiavad Roela lapsed ikka ja jälle nii huvitavaid uurimisteemasid, millest vormitud ettekanded ajalookonverentsil kõlasid. See oli väga delikaatselt esitatud kiitus laste juhendajale ja ajalooapäeva korraldanud õpetaja Maret Trallale.

Kaja Jaanson 2005. aastal valminud töö "Oos Roela kultuur-

ripildis XX sajandil" kandis ette Keit Annus. Karl Essi uurimuse "Wrangel ja Roela" esitasid Anu Sihver ja Mari-Liis Kaljos. Töö "Mittetulundusühingud Roelas aastatel 1999-2005" oli teinud VIII klassi õpilane Laura Sikk.

Ajalookonverentsi kordaminekuks oli oma osa kõigil õpetajatel ja hõlmatud oli enamik õpilasi.

## Põlvkondadevaheline side

Käsitöönäitusele "Side põlvkondade vahel" toodi töid kümnest perest, neist osa esindamas nelja põlvkonna näpuosavust. Nii esitas Liina Pilt VI klassist ka oma vanavanaemade, kuduajate ja tikkijate Ellen Pärna ja Ida Pildi töid. VII klassi õpilane Ethel Jõe eksponeeris koos oma käsitööga ka vanavanaema Anette Petersoni tikitud käterätikuid ning Elbe Allingu pani omakootu sokkide kõrvale ka vanavanaema kudumid.

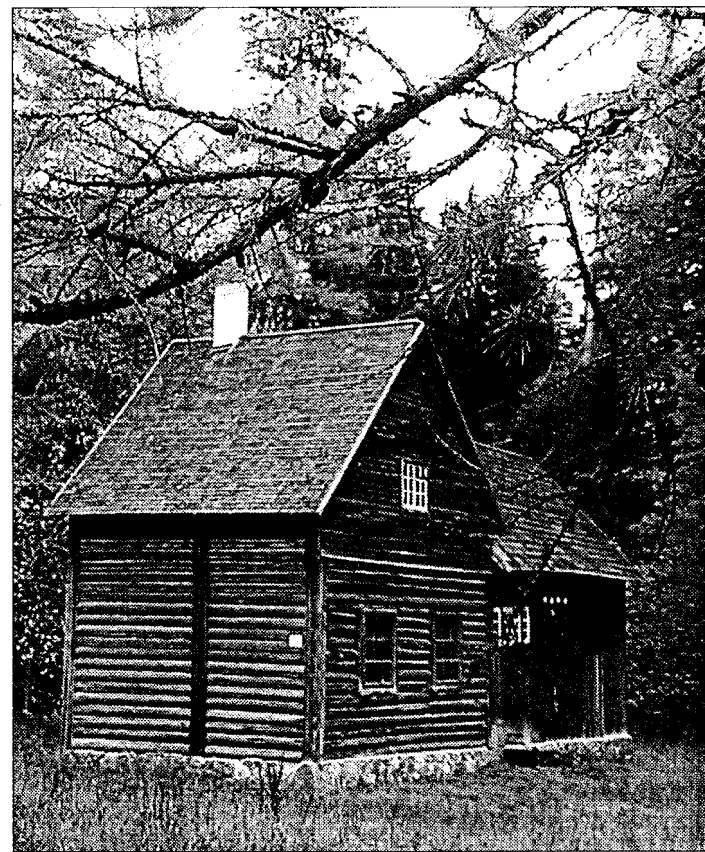
Vanaaegset ja praegust elu võrdleva fotonäituse oli üles pannud perearst ja tunnustatud fotomees Tõnis Nurk. Ta korraldas ka õpilaste fotokursust ja -võistlust, mille parimateks olid Asser Tralla ja Germa Ehasalu.

## OOSIÄRSED

- Roela uhkuseks on Eesti-maa võimsaim oos. Kohati kohe nagu valla selgroog.
- Väärtuslikke paiku jääb tema naabrussegi - kõrg-raba, järved, allikad, põllumassiivid, koduaiad.
- Oosil vonklevad jalgrajad. Siinseid inimesi on viimasel ajal hakatud hellitavalt oosiäärseteks kutsuma.

Vanavarakogujad täiendasid Roela põllumajandusmuuseumi kogusid. Perekond Vannari kolm põlvkonna annetasi kõige enam: looga valmistamise riista, puust äkke, koodi, marga-puu, pesupali ja enam kui 200 aastased kangasteljed. Indrek Lembak annetas 1876. aastast pärit "Laulu Raamatu".

Konverentsi lõpul saadeti aulast pidulikult kolme põlvkonna delegatsioon Viru-Jaagupi surnuaeda, et viia lilled Friedrich von Wrangeli ning Roela kauaaegse kooli- ja koorijuhi Jüri Hansari kalmule.



Vana Kåbimaja on siit läbisõitjale nagu Roela vapimärk.